

nak. Munkáinknak és látásainknak véres melegségű eleven életdarab-jait visszük Közlönyünkben, szerető olvasókat keresve.

Ezért a Közlöny elsősorban vallásos és missziói jellegű lap akar lenni. Eddig szépirodalminak hívtuk. A szépséget és irodalmat ezután is keresni és erőnkhez képest nyújtani fogjuk, de nem mint öncélt, hanem mint korunk kifejezési formáját. L'art pour l'art nélkül is ilyennek kell lennie, sőt még irodalmibbnak és még szebbnek, hiszen a célt magasabbra tűzte ki számunkra — Isten. A pataki diákélet csucsai frontja, krisztuskereső, nagy nyílt összeesküvő Soli Deo Gloria nemegyesülete most még naplójának csak pár hasábján fogja a tudományos közlésformát választani. Nem magános szívdobogással kísérletezünk, mert nagyobb csodát enged látni a megnyílt ég: mégis mozog a föld. Mindnyájunkkal. Ez a mi örömhírünk, modern evangéliumunk: az is mozdíttatik, aki nem akar. Akarj és megtudod, hogy üdvösséged felé mozdíttatsz!

Természetesen mindezekben nem akarunk tülekedők, „csak hadakozók” lenni. Aki magával harcol, az keveset ér rá másoknak kellemetlenkedni. Ellenségünk csak egy van, akinek a nevét nem szégyelljük ideírni: a Sátán.

A vele való számolás követeli, hogy magunk, magunknak és magunkról írjunk. A fejlődést pedig nem másokkal szembeni ítélet és magunk iránti dicsekvésként kívánjuk hangsúlyozni, nem kószálunk oktrojáló szándékkal idegen területen, de ismerjük a fejlődést, mint elkötelező isteni parancsot.

Egy önkéntesen vállalt demarkációs határ aztán nagyon jó tanácsadó. Ha egyszer a trianoni határt kálvinista szemmel nézve feltennők a kérdést, — miért adta Isten? azt felelném: A magyar élet (nem a kormány, hanem Te, meg én) nem tudta elhordozni Nagymagyarország problémáit és betelt rajtunk az ige: akinek nincs (eredménye), amiye van is, elvételik tőle. Kaptunk egy kisebb földet, egységesebbet, műveltebbet, sub specie aeternitatis — kevesebb bajt, feladatot, kisebb problémát. Ha ezt rendbeszedjük, ha itt duzzadni fog az erő, hit, gazdasági és szellemi jólét, lelki élet, feszíteni fog a missziói öntudat, lehetetlen, hogy meg ne ismétlődjék a nagy Munkaadó másik ígéje is: kevesen voltál hív, többre bízlak ezután.

Mennyire hasonlatos minden Isten országához. Földi országunkkal együtt a pataki főiskola, a mi diákéletünk és Közlöny-problemánk is ennek szabályai alá tartozik. Nagyszerű és fényes múlt feledés hamvával beszítált omladékain járunk. Kinek jut eszébe iskolánknak azt a jelentőséget visszaadni a magyar református, az egyetemes

magyar, sőt a világ kulturéletében, ami megvolt öregedni látszó Alma Materünknek Lorántfy Zsuzsanna és Comenius idejében? Ki akarja még nagyobb jelentőséghez juttatni? Növekszik-e a mustármag?

Merjük megállapítani először azt, hogy ennek megvan a lehetősége. Persze „csak“ jézusi állásponton. Ha a lélek értékesebb az egész anyagvilágnál, (Máté 16 : 26.) nincsenek-e ennek kiváló utai előttünk? Sárospatak a maga egyszerű, tisztos és csöndes levegőjével nem adja-e a megszentelődés útjának olyan alkalmait, amiket az orfeumos, elitebálos stb. nagy-városokban hiába is keresnők?

Mily mély öröm, hogy a második megállapítást is megtehetjük. Ha a fejlődést nem extenzíve, hanem intenzitással mérjük, fölújonghatunk: a katedrákról napról-napra hallhatjuk a leglelkesebb vagy a legmélyebb bizonyosságtevéseket, amint az ifjú szívek visszadobbannak rá. Nemcsak a lehetősége van meg itt az új fejlődésnek, de hálával valljuk: meg is indult az.

Mindehez azonban közvetlenül semmi közünk. A tanári kar és az igazgató-tanács nézőpontjain csak azért kukucskáltunk, hogy annál nyilvánvalóbb legyen: ez nem a mi dolgunk. Bizonyára sokat lehetne arról beszélni, hogy a Rákóczi vár Windischgrätz vár lett, ahová már csak a szíve viszi el az embereket hódolni, de az esze nem. (Vagy fordítva?!) De mindenki érzi, hogy ehez semmi közünk. Mindenütt a közeli feladatokra kell fordítanunk szemünket. Távoli nagy célokért ejtett költői szépségű, kristálytömörségű szavak helyett ez az egyszerű paradoxon a mi igazságunk: nem merünk olyan nagyot mondani, hogy mi mindjárt megmentjük a hazát, nincsenek áradó érzéseink és nem ijedünk meg akkor sem, mikor a Végvári versek kozmikus fájdalomú dübörgését már egy kissé idegennek és hitetlennek érezzük. Nekünk imádkoznunk kell reggel és tanulni, aztán olvasni és tehetségünk irányában szenvedéllyel dolgozni. Alkalomadtán keresni a szépet és az örömet. Néha egy-egy Habsburg-rontotta vár omladékán túl, magas határhegycsúcsról a látóhatár kék ködébe sóhajítani bele ki nem mondott álmokat. Nem szavalgatni, hiszen tettekkel akarjuk elintézni. Van a bizonyosságtevésnek egy formája, amit egyik elköltözött professzorom így fogalmazott: „amit az ember nagyon szeret, arról nem beszél soha.“ Tényleg, a szerelmes gimnazistának semmi köze a 10 év múlva köthető házasságához, csak mint tisztasági kötelességhez, existencia alapozáshoz és imádkozáshoz. A mai pataki diáknak ne legyen hirtelenében magasabb ambíciója, minthogy igazán az legyen, hogy legjobb énjét élje, hogy növekedjék a kötelesség teljesítésén keresztül és azon túl ön-

maga fölé, a csöndes csodák útján. Minden királykisasszony-kereső mesés tervnél többet ér a lelkiismeret ujjongó öröme, amit külső események nélküli, benső győzelmeken érzünk.

A Lélek világát akarjuk fölfedezni és annak törvényeit élni úgy, hogy az ne a semmit jelentse. Jelentsen elcsendesedő, mélyebben kacagó és komoly szavakat is kereső diákokat, akiknek főprogramjuk a tanulás és mégsem önmagáért, hanem épen a tiszta tudományon is túlvivő, sokat álmodott eszményekért.

Mindezt most már nem részletezzük, bár érezzük, hogy az elmondottakban még édes-kevés a pozitív tartalom. Ez csak egy praeludium, vagy annak is csak a harsonaszólója és talán még az sem érzik ki belőle, hogy nagy oratorium, a munka új hymnusza lesz-e, vagy mindvégig lázas induló, egész a komikumig. Ha így volna is, ez az induló nem keres táborot, nem gyűjt pártot és nem kér rokonszenvet. Nem azért, mert Wels a múlt század divatját múlt babonájának bélyegzi a választás, a szavazás, a többség érvényesülését. „Nem hiszem, hogy a jövőben a többség sokat számít majd. Az új kultúra megteremtése egy szakértő, lelkes, okos, tisztakezű kisebbség feladata lesz. És kitűzött célját megfogja valósítani a többség támogatása nélkül, sőt akarata ellenére is.“ Nem Welsért, hanem az Igéért vagyunk alázatosan büszkék. Istennek akarunk inkább tetszeni, hogy sem az embereknek. Az Ő ügye pedig emberi tetszés nélkül époly dicsőséges, mint azzal együtt. Ezért mondom: közvetlen nem kérünk senkitől semmit. De keressük az együvértartozás olthatatlan szerelmével, legmélyebb vágyódásával az útonjáró embereket. Az Út pedig egyetlen és abszolút, a Jézus Krisztus.

Akik ezen az úton egymásra ismernek, jeleket adnak. A jelek: olvasás, előfizetés, jó tanács, beszélgetés és cikkek. Azok a szerkesztőcskék rosszul „kinéző“, nagyon emberek, de ahol csak ennyit látnak, onnan lehajtott fejjel mennek tovább. Mert feladataink vannak és égő arccal keressük, akik ránk ismernek és ezekről beszélgetnek. Akik jelt adnak, azokkal együtt megyünk tovább, hiszen az út gyönyörűség.

~~~~~

*Mindig az alázatos szeretet mellett dönts. Ha egyszer azt választod, egyszer s mindenkorra, akkor az egész világot le fogod győzni. Az alázatos szeretet félelmes erő, a legeslegnagyobb erő és nincs semmi ami hozzá hasonló.*

*Dosztojevszkij.*

## Igy leszek új Sámson.

Angyal! . . . Nem . . . nem így, ebből elég volt: néember, avagy nő,  
 Akinek egy férfi kínja, halála: gyönyör!  
 (Mit neked az, hogy bennem a bűnnek az árja dagad, nő,  
 S mit, hogy egy árva szívet kínja halálra gyötör? . . .)  
 Néember, úgy-é tudod: eddig a csókod koldusa voltam,  
 Báb, ki elédbe borúl, térdein áll, könyörög,  
 Ám ma belőlem a dac szava égreriadva, bomoltan  
 Lázas elő: már nem kellenek ál-gyönyörök!  
 Nem kell a kínzó vágy, amely édes, mert teutánad  
 Lángol: a láncából lelkem a légbe kitör,  
 S nem, mi örökre a rögre lekötné, az édeni bánat:  
 Vár az acélos ízű, szent, szabad éteri kör!  
 Néember! . . . Nem . . . nem így, ebből elég: angyal, kicsi szentem,  
 Híved utolszor, imé, újralehull ma eléd,  
 S várva: halál vagy az élet ígérete röp-pen-e menten  
 Szép szemeid sugarán: néz könyörögve feléd  
 Lelkem mennyei oltárképe te vagy, s ha szívedre  
 Most is hallatlan hullnak e balga szavak:  
 Lelkem ez oltárképét s véle a lelkem ízekre  
 Tépem. — Ekként leszek új Sámson, . . . a balga s a vak . . .

*Képes Géza.*

~~~~~

Új feladat.

Előttünk nagyon kedves az a munka, melyet az *Ifjusági Közlöny* végez. Nemcsak arról van szó t. i., hogy tollforgató diákjaink ebben a lapban lépnek a nagyobb nyilvánosság elé s üde, hevülő lelkük első terméseit az irodalomnak azzal a mélységes, majdnem áhitatos tisztelettel, amelynek harmatos tisztasága ott ragyog első szellemi megnyilatkozásaikon, odanyújtják a közönségnek — majdnem azt mondanám: oltárra helyezik.

Ez is jelentékeny valami. S nekünk mindenesetre jól esik látni a hasadó hajnalok ígérését, az ébredő reggelek friss pillantását, a meginduló szellemi élet járnai kezdsét, első lépteit.

De emellett végez az *Ifjusági Közlöny* egy másik munkát is. Nevezetesen meleg és szeretetteljes kapcsot képez a diákság, főiskolánk és egy meglehetősen széleskörű közönség közt. Ahová a főiskola hivatalos szervei és megnyilatkozásai nem tudnak eljutni, oda eljut az *Ifjusági Közlöny*. Nem sokan tudják, de tény, hogy az *Ifjusági Közlönynek* több előfizetője van, mint a Sárospataki Ref. Lapoknak. Ahová az *Ifj. Közlöny* egy-egy száma megérkezik, oda betör egy-egy órára a mai pataki diákéletnek egy-egy darabja minden színével és mozgalmasságával. S ez a lap már azért is rokonszenves, mert semmi hivatalos íz nem fűződik hozzá. Csak jóbarátok rendelik meg. Elsősorban természetesen azok, akiket régi, bensőséges szálak fűznek a pataki iskolához.

Igy előttünk eddig is az összeköttetés és a szives szeretet természetes kapcsa volt a Közlöny a főiskola és annak régi diákjai közt. S mivel ezt az összekötő munkát eddig is végezte, most öntudatosabban kellene magára vállalni annak a szerepnek a betöltését, amelyet e sorokban épen azért, hogy a munka új lendületet és kellő mélységet nyerjen, *új feladatnak* cimeztem.

Arról van szó, hogy lelkes, derék és felemelő megmozdulások után ez év *október 6-ára* van kitűzve a *Pataki Diákok Országos Szövetségének* megalakulása.

Ismeretes előttünk, hogy a pataki diákok ragaszkodása egymáshoz és a főiskolához szinte még nagyobb, mint az más iskolák végzettjeinél előfordul. Itt folynak le a legmelegebb hangú diáktalálkozók, amelyekben nincs semmi sablon és semmi erőltettség. Itt, ezeken a találkozókon merül fel a legtöbb gondolat, a régi gondolat ápolása, kedves melegének őrzése és a főiskola jövőjének alakítása iránt, arranézve, hogy a főiskola nagy hivatása teljesítésének minél tökéletesebben megfeleljen. Mert mi abban a gondolatban élünk, hogy ez a hely olyan szentséges értékek hordozója és sugározatója, amelyeknél mi drágábbakat és fenségesebbeket szívünkkel elképzelni nem tudunk.

Azért van szükség rá, hogy a régi pataki diákok szövetségbe tömörüljenek és a főiskola szeretetében tömörült diákok olyan határozott célokat szolgáljanak, amelyekből nagyszerű lelki megújodása támad a volt diákoknak és a feledhetetlen, forrón szeretett Alma Maternek is.

E sorok hívják fel a mostani diákság figyelmét arra, hogy öreg diáktestvéreik éppen most készülnek Patakra, idejönnek és szövetséget kötnek egymással.

Legyen az ő szívükben is ép, meleg és forró e főiskolához való szeretet s legyenek rajta, hogy amikor a régi diákok idejönnek, úgy érezhessék magukat, mint akik hazajöttek feledhetetlen ifjuságuk gyönyörű helyére s legyenek rajta az Ifjusági Közlönnyel is, hogy a sok pataki diákok közül egyetlen egy se hiányozzék majd a megalakult szövetségből. Az Ifj. Közlöny új feladat előtt is áll! Munkája nyomán fakadjon siker!

Marton János.

~~~~~

## Hegytetőn.

— Részlet a „Halász“ című verses elbeszélésből. —

Lukács IX: 26—36.

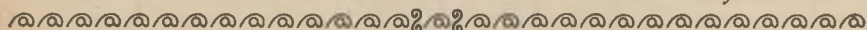
A fényben úszó hegytelőn,  
Amint álmából ébredőn,  
Felnéz Péter, János, Jakab:  
Dicsfényben égve, mint a nap,  
Ott áll a Mester, oly dicsőn,  
Mint egy, túl téren és időn,  
Öröklét végtelen ölén  
Lobogó, égi tünemény.



Mellette két fénylő alak:  
 Illés és Mózes állanak, . . .  
 Szent, túlvilági jelenés,  
 Mely felragyog és ködbe vész . . .  
 A tájnak völgyit, halmait,  
 S az ész rajongó álmait,  
 Lassan sűrűn mindent beföd  
 Egy halk homály, egy néma köd.  
 Mindenre ködfelhő borul.  
 S a felhőből így szól az Úr:  
 „Ez az én szerelmes Fiam!”  
 Aztán a felhő elsuhan,  
 Emberre, tájra visszaszáll  
 Az értelem s a napsugár.  
 S az értelemnek fényiben  
 A Mester újra megjelen,  
 Tündöklő képe felderül,  
 De most már ime — egyedül!  
 Az ember immár látja: óh!  
 Óhosszá nincsen fogható!  
 Mózes hűsége és heve,  
 Illés lánglelke, lángszive,  
 Ha ellobog a szent hevület:  
 A ködbe lassan visszasüllyed.  
 Eltűnnek mind, a jók s nagyok,  
 Csak Ő marad, csak Ő ragyog!  
 Világok s emberek felett!  
 Körötte csak halvány keret,  
 — Az ember bárhogy megcsodálja, —  
 A mindenség minden csodája,  
 A földnek legdicsőbb szülötte,  
 Csak halvány háttér Ő mögötte,  
 Melyben annál dicsőbben ég  
 A föld sötét képén az — Ég!  
 Óh! boldog, égi pillanat!  
 Miért illan el? Miért nem marad?  
 Óh! miért hogy elfut minden itt,  
 Mi boldogít, mi lelkesít?  
 Óh! Mért hogy minden látomás,  
 Bármily dicső, bármily csodás,  
 Elszáll, mint pára, itt alant,  
 Mint dal, mit elzengett a lant?  
 S azoknak, kik drágák nekünk,  
 Mért hogy sátort nem verhetünk?  
 Örök sátort e földön itt,  
 Hol minden öröm oly rövid? . . .

Ne zúgolódj! Boldog halász!  
 Örökké boldog látomás,  
 Melyből, bár eltűn perc alatt,  
 Az élő Mester itt marad!

*Dr. Thaly Loránt.*



## Ahitat.

Csodálatos lélek volt az, mely Trade úrban székel. Néha szunynyadó álomba merült, néha pedig a legpompásabb látomások felé repülő; néha képtelen más, közönséges lelkekkel egy úton haladni s néha pedig egy szárnyacsapással túlszárnyalta valamennyit. Csak egy borzasztó baja volt e léleknek, ami Trade urat is kezdé gondolkodóba ejteni. Nem szeretett fürdeni. Félt belemerítkezni olykor az élők vizébe. Ha papot látott az utcán a test, a lélek azonnal más oldalra parancsolta át; ha kegyes ember ábrázata tűnt fel, a lélek megparancsolta a szájnak a mosolyt mimelni. A harangozásra hánykolódni kezdett odabenn s minél távolabb és távolabb kergette a testet a templomtól. Mi már most e betegség oka? Mi talán azt mondanók rá az apostol szavait átalakítva, hogy a test kész, de a lélek erősebb. Közönséges nyelven pedig azt mondanók, hogy démonok költöztek be Trade ur lelkébe s a sátán keríté azt hatalmába. Trade úr csak ez utóbbi feleletet kaphatta e kérdésre, hiszen mint mondtuk az élővizek mélységeivel egyáltalán nem volt ismerős. S Trade ur érdekes tervet eszelt ki az erősebb lélek meghódítására. Önmagával akarta megfogni a lelkét.

Hogy a következőket megérthessük, meg kell jegyeznünk, hogy Trade ur olykor, mikor ihletett pillanatai jöttek, zseniális dolgokat volt képes termelni. Isten szerette őt — talán épen háborgásai miatt — s nagy dolgok teremtésére képesítette. Ne csodáljunk tehát semmit, ha olyasvalamiről lenne szó, mi csodás zsenialitásra vall s Trade urat mondhatja teremtdjének.

Az első, mit Trade ur tett az volt, hogy becsapta a lelkét. Bármily furcsa s érthetetlen is, elhitette lelkével, hogy szenzációt akar, hogy csodálatni akarja magát s több efféle, ami lassan meggyőzte, s mozgásba, munkába hozta. Mostan már csak alkalmas időre kellett várni, hogy merész gondolatát megteremtse. Igen nagy tervei voltak. Lelke ihletett pillanatával gépet akart teremteni, készüléket, mely az emberek gondolatait felfogja s közli azzal, aki kezeli. Ha ez megvan, mi sincs hátra a makacs lélek legyőzetik. Ráveszi valahogy magát, elmegy egyszer a templomba s az a sok, sok kegyes érzés, mit a gép felfog, csak megdöntik a lélek ellenállását?!

S az alkalmas pillanat csakhamar érkezett. Trade ur nemes lelke forni kezdett lassan s a lélek háborgása elkezdte vetni tűzhányóként a gondolatokat. Trade ur homloka izzadt, szemei égtek, ajakát kicserepesítette a belső láz; a feje zúgott s a gondolatok örült gyorsasággal ugráltak benne. S a lélek teremtett. Az ihletett pillanat

a felszínre hozta a zseni lelke mélyén heverő gondolatot s az ügyes kéz beléadta azt az anyagba. Így alkottatott meg a világ legnagyobb csodája, a gondolatolvasó gép. Nem is volt ez oly nagy probléma a rádió és a távolbalátó után s csak Trade úr zsenije kellett a megvalósítására. A kis gépezet felfogta az elgondolt gondolat által keltett változást s egy kis lapocskára ügyesen vetette azt egy átvivő szerkezet. A forma azonban mellékes, fő az, hogy a maga teljes egészében megvan s ott fekszik Trade úr kezében. A lélek tehát kitermelte azt, aminek segítségével akarja őt Trade úr épen megtörni.

A többi már a test dolga volt. Elmenni a templomba, leülni a leghátulsó padba, kézbe venni a gépet s várni az istentisztelet kezdetét.

S amint lassan begyűltek a hívek, megszólalt az orgona is, egy ifju ember, ki beszélni fog, már fel is ment a szószékre, sőt már beszélni is kezdett. Trade ur elindította a hullámfellevő szerkezetet s meggondolván azt, hogy jó a kicsin kezdeni, a súlyosabb bizonyosságtétel maradjon hátulra — egy a másik sarokban ülő s erősen figyelő öreg bácsihoz kapcsolta be a dróthosszat.

S hirtelen halk sirregés, sustorgás, a váltószerkezetben kigyulladt a kicsiny körte s működni kezd a gép. Trade ur szemei lázasan függenek a fekete táblácskán, amint lassan-lassan halvány fénybetűk jelennek meg rajta. De szörnyülködve kapja fel a fejét, mikor kijő a mondat. Nem, ezt ne lássa a lélek, a lapon ez áll:

„Meleg szoba, kenyér, szalonna, jó, erős pálinka, borozgatás...“

Hihetetlen. Szemeit újra a figyelő, a lelkész beszédén csüggő emberre fordítja s azután újra a lapra. Nem, ez lehetetlen, itt tévedett a gép. Jerünk tovább!

További célpont tisztos öreg ur az első padokban. Szemei mereven szegeződnek egy hely felé, homloka ráncolódik.

A gép fényesen s gyorsan ír:

— A pessimista emberek sokkal mélyebb gondolkodásuak, mint az optimisták. S ez egészen objektív ítélet. A pesszimizmus tehát a tudomány terén nagyobb jelentőségű, mint az optimizmus...

De hiszen ez lehetetlen. A pap valami feltámadásról beszél s az egész gondolatmenetébe még csak nyomai sincsenek e gondolatoknak. Lehetetlen, lehetetlen. Hiszen oly kegyes alakja van!?

Új beállítás. A beszéden csüggő asszony, kinek szemeiből könnyek látszanak előcsillogni.

Gyorsan ír a gép:

— Milyen szép fiú a tiszteletes. Milyen nemes alakja van, milyen férfias és szép a hangja. Az én Jánoskám is így beszélt volna, ha belé nem fül a Tiszába. Szegény, szegény Jánoska, milyen jó fiu volt...

De már ez lehetetlen. A lélek hangosan kacag benne ennyi kudarc után s veszélyben van a győzelem. Gyorsan az ifjusághoz. Annak szive lelkesültebb, melegebb, hátha a biztos támpont éppen csak ott található.?

Irány 10—15, egy ragyogó szemű ifju leány, kinek még a szája is nyitva marad, talán az áhitat mélysége miatt.

S a gép mostan lassan, szinte susogva ír:



— Mily szép fiú, milyen szépen beszél, őt tudnám szeretni — s most gyorsan váltakozik — eljegyzés... házasság... vénlánykérdés stb. . . .

S a lélek Trade úrban mind jobban és jobban kacag. Ifjú ember, kinek szeme lázban ragyog, kinek arcára kiült a lelkesedés, kinek felsőteste előredül a figyelésben.

Gép szenvedélyesen, szaggatottan :

— Mily emelkedett hang... mily gyönyörű hasonlatok... mily nemes frázisok, értékes szóvirág... gyönyörű... gyönyörű... .

S itt Trade ur homlokán verejtékcsepp látszik. Tehát sikertelen volt az annyi s annyi fáradtság, tehát minden zseniálítás sárba fül e ponton, mely már csak betetőzésnek hivatott? Nem! Nem! Még egy utolsó kísérlet!

S itt Trade úr merészet gondol. Kikapcsolja a gépet s egyenesen beirányítja a beszélő fiatalember gondolatai felfogására.

S akkor a legzavarosabb kép jelentkezik. A táblán örült gyorsasággal repülnek a sorok, miknek csak a töredékét értheti:

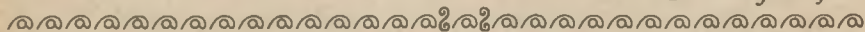
— S egyszerre eloszlik a husvéti hitetlenség homálya... ez a szemtelen ember egész nyugodtan alszik ott... a félelmet boldog reménység váltja fel... de bezzeg figyel az a csinos leány ott... mert hallik az ő szava ezreken s ezreken át... most erősre fogom, így jobban fog tetszeni... „Én vagyok a feltámadás s az élet“... most feléfordulok teljesen... aki hiszen én bennem, ha meghal is él az... hála Isten, hogy vége van s nem történt baj sehol... Ámen... .

S Trade úr lelke ekkor már hahotába tör ki s a teste pedig lázasan, izzadtan támolyog ki a házból.

Utána még felzúgott az ősi zsoltár:

„Dicsér téged teljes szívvel.“

*Csathó József.*



## Megcsókolnám az ajkad.

Hófehér ködfelhők  
Röpködtek köröttem;  
Alpesi rózsából  
Bokrétát kötöttem.

Bokrétát kötöttem,  
Illatozót, szépet;  
Ha most Te itt volnál:  
Odaadnám Néked.

Odaadnám s ajkad  
Megcsókolnám sírva,  
Amely úgy ég, lángol,  
Mint e rózsák szirma.

## Megnyugodva.

Az öreg kollégium északra néző termében kisdíákok hajolnak a könyv fölé és mint egy méhkas zsong a terem; silentium, ilyenkor mindenkinek tanulni kell itt nálunk. Tizenkét diák: tiz apró ember és két nagyobb csinálja a csend idején e zümmögős lármát. Most nem szabad viccet mondani a barna és kék szemek nem ragyognak pajzánul; rém komolyan veszi mindenki a dolgát, csak én mosolygok befelé, míg kitörölhetetlenül belém ragad, ahogy egy kis „mendur“ ismétli: „Georgius, Georgius, Ge-Georgius = György. A reggeli áhítat után vagyunk; tizenkét ember énekelte itt előbb: Ur Isten, ki e reggel napodat visszahoztad . . . és a nyárutói vagy inkább őszeleői nap besüt rézsut az ablakon, fénycsikok rezegnek a buksi fejeken.

Itt élet van. A vén kollégiumban most kezdődik a tavasz: emberek tavasza.

Kint beteg levelek szállnak már a Sátorhegy felől húzó szélben. A Bodrog felett apró ködfoltok pihennek. Illene melancholikusnak lenni, életfájdalmat érezni, elmulást siratni, — de valahogy e négy fehér fal között nem megy az ilyesmi. Azon veszem észre magam, hogy mosolyogva tekintek ki a halódó tájra és mondogatom magamban, úgy a pöttöm diáktól eltanult ütemre Georgius, Georgius Ge-Georgius = György.

Aztán elgondolkozom. Valami nagy nyugalom ölel magához és éles kontrasztként azon gondolkozom, ami valamikor úgy nyugtalanított, hogy néha víg pajtások közt is megkérdezték tőlem, hogy miért búsultam el magam?

Két éve mult már. Érettségi után, amikor otthon vakációztam, a szomszéd falu beteg lelkésze, mint olyat, akiről tudta, hogy pap akarok lenni, engem kért meg, hogy helyettesítem s ott fent theologus hiány lévén az esperes is megerősített ebbeli állásomban. Talán a leghosszabb az a falu Gömörben. A közeli hegyről nézve, a torony mintha északi germán tájakról jött volna ide — a diszités nélküli fehér fal fölött zöld fatornác féle van a tető alatt és mindenfelé kilátszik a harang. A templom várkövekből épült, mellette fehér kúria néz már régóta a poros országutra. Előtte jártam el a templomba, a becsületes, őszfejú kurátorral beszélgetve; nem a Móricz Zsigmond által rajzolt típus. Ott nálunk összébb huzódtak most a magyarok. Idegenek jöttek; az ősi Kárpátokról leszorult a gránic, ott tilalmaskodik délről a templomra barnáló hegyen és mi már kiinnen rekedtünk rajta. Ott mélyebbről jön most a szó, ahogy a fajtánkhoz szólunk és melegebben simulnak össze kézfogáskor a kezek. Nagy osztályozódás ment végbe, de valahogy egymásra találtunk.

Ellépdelve a kastély előtt, az ablakokat mindig leredőnyözve láttam; nagyon befelé fordult ember lehet a gazdája, gondoltam.

— Furcsa dolgok vannak itt kérem, — mondta a kurátor, ahogy végigvizsgált a kastélyon. — A gazdája meghalt, az urnő, aki színésznő volt valaha Pesten, visszahúzódott teljesen a világtól. Azelőtt eljárt a templomba, most soha nem jön, ahelyett ő csinált magának egyet

bent a kastélyban. Valahol — úgy mondják — Indiában járt és azóta új vallást vett magára

Előttünk két sorban álltak, utat nyitva a legények, a hűvös templomból zsoldár zengett ki. Kis lányok álltak fel beléptünkre, aztán imádkoztunk; öreg nénikék sóhajtották utánam: Szent Fiadért, a Krisztusért . . . Ámen.

A parókián tudtam meg ebédnél, hogy az úrnő a kastélyban buddhista. Előadásokat is tartott bent a városban, most a cselédeknek és a kíváncsi falusiaknak hirdeti Buddha vallását, akinél ő nyugalmat talált.

Szinte hihetetlennek tűnt fel előttem. Itt Gömörben, ebben a tuljózán világban, ahol azt mondják, hogy a vallásosság is csak mértékkel jó és mégcsak fia baptistát sem találni, ahol a zsidó is nehezebben tud megélni a furfangosságig élelmes magyarok közt, mint keletre a Bodrog és Tisza mentén — itt most is akadt valaki, aki buddhista lett.

Délután lementünk fürödni a Rimába. A kuria oldalánál mentünk, ahol sötét fák álltak hallgatagon; a parkban homály húzódott meg a hatalmas törzsek között és egy gondozatlan halastó csillant meg sötétkék színben. Nem volt a kertben senki, nem is igen járhattak arra, hatalmas dudva verte fel az utak mentét és mi haladtunk szóltanul a park mellett. A nyári nap hevesen tüzött fejünkre. A neki szélesült völgy vasárnapot ünnepelt, derű és fény mindenütt, messziről legények daloltak, a közeli legelőn cigányasszony hajtogatta a libákat és a fehér csapat ide-oda hullámozott. Itt bent balról pedig árnyak ülték meg a néhány holdnyi területet . . . csend, hűvösség, félhomály; itt belül a megsemmisülést óhajtják, pedig ki tudja, ez az asszony mennyire szerette valamikor az életet? Ki tudja, talán mikor boldog fiatalságában idejött, — borzadt a komor, óriási fáktól beárnyékolt kerttől; talán elhalt ajkán az ének, a dal ahogy tekintett a fehér kastély ablakán, ide ahonnan minket is valami mélységes szomorúság karol át? És most az uccára néző ablakot leredőnyözteti, nem akar látni semmit, csak ezt a pusztulásnak indult, félelmes kertet, ahol talán jobban megnyugszik annak az asszonynak a lelke, mint Buddha minden tanításán és Buddha csak visszhangja annak, ami itt elementáris erővel maga alá gyűri az ember kedvét: a hallgatásnak, beletörődésnek.

A Rima partján ahogy végig feküdtünk a homokon és melegen lehelt a nap, mindig ez járt az eszemben és borzadtam a víztől, mely ott nedvesítette lábunknál a tikkadt földet. — Ki tudja, talán én is így fogom szeretni valamikor a mélységes veszni indulást? És felsóhajtottam: Istenem, hát ilyen az élet? Néha pillanatok alatt többet lát meg az ember az életből, csak úgy akarás nélkül, magától meggy minden — így gondoltam — és a sötét kert méla bújával azután is sokszor rámhajolt. Ilyenkor úgy éreztem, hogy hamis a mosoly az emberek ajkán, tettetés az öröm, jó volt ilyenkor magános erdei utakat járni Gömörben, vagy itt Patakon bandukolni az iskola-kertben, menni néha leszegett fejfel a katolikus vártemplom felé,



nézegetni a helyet, ahol a fejetlen Bezerédi porladhat. Azt hittem, hogy az a meglátás ott a néma kertnél igaz volt mint maga az élet, ahol hiába buggyannak elő friss csodák, utoljára is az enyészet diadalmaskodik.

\*

És most olyan jó minderre nyugodtan visszagondolni. Rájöttem, hogy csak hozzásejtés az egyszerű élethez. Ott egy szenvedélyektől agyonperzselt lélek roskadt magába — itt új életek vágnak neki az utnak — Georgius, Georgius, Ge-Georgius — György, zakatolja tovább az apró diák és a vén kollégium barna keblében melenget. Ide látszik a Sátorhegy ködös szürkén; messzebb tőle hegylanc vonul jobbra, az ott már más ország most, de itt ez a százados épület, mintha egy hatalmas sziv lenne, és jönnek mennek benne üde vércseppek, nekibuzguló energiák — úgy érzem, hogy az őszbe hajló időben tavaszváró vagyok.

Zsibongó silentium, ahol az élet gazdag hullámokban liktet. Időtől barnult vén kollégium, ahonnan az elmulás évszakában, a bánatos sejtések idejében, szent hittel száll reggelenként és esténként az ének.

Olyan jó itt kis diákok közt visszagyerekesedve, mosolyogva gondolni a multa és dudolni Georgius, Georgius, Ge Georgius = György. *Bacsó Gyula.*

~~~~~

A „Park-Café“-ban.

„Nagyabonyban csak két torony látszik,
De Majlandban harminckettő látszik.
Inkább nézném az abonyi kettőt,
Mint Majlandban azt a harminckettőt . . .“

A Stadtpark kútja csobbanón szökell
Magasba, — büszke, csillogó remek; —
Vidám najádok állnak rajta körbe,
A magasból a tündöklő tükörbe
Hulló árban szivárvány-ív remeg.

A korzó tarka színben hömpölyög.
Fehér asztalnál üldögélek: kóbor
Garabonciás. — Oly szép a dús szalon!
Habzó sör sápad sok-sok asztalon.
Előttem gyöngyös, tiszta, villogó bor.

Vakít a fény s . . . én nem tudom . . . szívemben
Valami szent, ős fájdalom dorombol;
Hiába napsugár-zene, derűs ég . . .
Fényes szalon, szökkút . . . s keserűség
Ömlik belém csak gyöngyöző boromból.

Bűvös szemmel mered reám ezernyi
Emlék, — talán még kisgyermek-koromból —
S bennem, jelen s a múlt egygő fonódnak,
Zokogni kezd egy réges régi nóta
Majlandról és a harminckét toronyról . . .

Graz, 1928 augusztus 20.

Képes Géza.

Discipulus theologicus pótkolloquendus.

(Természetrajzi tanulmány.)

Már sokszor olvastam, hogy egyes tudósok csak azért híresek és csak azért tudósok, mert valami eddig még nem ismert, fel nem fedezett dolgot vittek az emberi tudomány asztalára ételül. Soha senki nem állította eddig és még magam sem hittem volna, hogy én is ilyen tudós vagyok. De most ez a véleményem magammal szemben nagyon megváltozott. Hogy hogyan? Kérem alássan úgy, hogy én felfedező lettem. Nyári szünidőmben felfedeztem valamit, ami eddig még mindenki figyelmét elkerülte, pedig mindenkihez kézen fekvő közelségben volt.

De hogy a tárgy velejére térjek, úgy volt, hogy a nyári szünet elején egy könyvet olvastam Valami csodás természetrájz volt. És kérem ott ékeskedett benne a diák természetrájza is. Kár, hogy nem emlékszem egész pontosan reá, csak úgy homályosan rémlik, valami nyurga, maszatos, borzas hajú és hasonló más vonásokat sorolt fel a könyvíró természettudós ismertető jelekül a discipulus gimnazisticus számára stb . . . Nagy tudósnak tartottam. Ime, ezt a különös emberfajt, a diákot, eddig még senki más sem fedezte fel oly határozottan, mint ő De egy helyütt a művet hiányosnak találtam és épen itt kezdődik az én tudományos érdemem. Én t. i. ennek az általános diáknak egy ugyan eddig is ismert, de kellő figyelemre nem méltott válfaját fedeztem fel. Műkifejezéssel: a discipulus theologicus pótkolloquendus.

Megfigyeléseimet egészen februárig tudnám visszavezetni. Ekkor már láttam közülök egyet kettőt, de valahogy még nem érdekelték, még nem kutattam utánuk. Teljes precizitással, csak júniustóli megfigyeléseimről tudok beszámolni.

Amint jeleztem is, e diákválfaj csak nehezen különböztethető meg a többitől. A discipulus faj, magasabb rendjének, a discipulus theologicus-nak alfaja. A discipulus gimnazisticus magasabb rendjeitől. már a disc. theol. is nehezen különböztethető meg. Azonban mégis van egy különös ismertetőjel, t. i. a disc. gymn. állandóan tanúl, míg a disc. theol. csak bizonyos időszakokban végez discipulus feletti munkát. Ebben az időszakban, ami évente kétszer, u. m. december—január és május—június hónapokban következik be, a discipulus-theologicusok alig alusznak és még akkor is könyv és jegyzetek vannak a párnájuk alatt. És tulajdonképen csak itt kezdődik a

discipulus theologicus pótcolloquendus kiválása a disc. theol.-ból. Különös ismertetőjel itt az, hogy ők csak meghatározott későbbi időben kelnek, nem tanulnak túl sokat és csak legyintenek: Lesz még idő a nyáron, minek erőltessem magam. És beszélgetésük tárgya maguk között az eljövendő nyár nyugodalma. Itt már a kiválasztódás első fokánál tartunk

Következő ismertető jelük, hogy kollegáikat, akik tanúlgatnak, könnyedén elintézik: Nem érti úgysem. csak bifláz szegény No csak tanuljon. Nekem elég időm lesz június, július, augusztusban. Úgy megértem azt a rongyos két három tárgyat, hogy az előadó tanár se különben. — Itt már nagyon erős foka mutatkozik a kiválasztódásnak.

A disc. theol.-ok már erre összesűgnak maguk közt: „Már ez biztos disc. theol. pótcolloquendus“ . . . És úgy is történik. Úgy június 20. táján a disc. theol.-ok sovány beesett arcán öröm derűje ömlik és a válfaj, a disc. theol. ok sőtcoll. arcára ekkor borul először a bánat és némi irigység sötét árnyéka . . . És ez az árnyék elkíséri az egész eljövendő szünet folyamán . . .

Szünet. Itt megint nehezen különböztethető meg a két faj egymástól. Együtt örülnek, együtt fürdőznek, együtt játszanak, sőt a még ki nem merült disc. theol. sőtcoll.-ok mintha még virgoncabbak lennének . . . Az első és nagy változások augusztus fele érezhetők. Ilyenkor a disc. theol. sőtcoll. mindritkábban és ritkábban mutatkozik a nyilvánosság előtt. Arca halványodni kezd, szemeiben állandó kétségbeesés szikrái parázslanak. Nincs már kedve résztvenni a disc. theol. ok szórakozásaiban és társalkodási modorának aranyfonala igen magas körben himbálódzik . . . Az emberek, akik nem ismerik teljesen, tiszteletteljesen néznek reá. „Ebből lesz ám még csak a jó pap! Még a nyári szünetben is tanul! Nem hiába: „A jó pap holtig tanul.“ És milyen okos! Olyan dolgokról beszél, hogy alig érti az ember. Pl.: „Kérem, Kant a transcendentális analitikájában, mely ismerettanához tartozik a kategoriákat, az idői sematizmust és a tiszta ész törvényeit tárgyalja.“ Schopenhauer, Darwin, Nietzsche . . . és a sok-sok filozofus . . . Olyan dolgokat beszél, hogy a hallgatónak szeme szája eláll ekkora tudomány hallatára. Neveléstörténetről is beszél. Pestalozziról, Rousseauról, Herbartról. Legjobban szereti itt a német nevelőket . . . Hát még a Bibliában milyen járatos. Azt is fejtegeti, hogy a Páli leveleket mind Pál apoltol írta-e? El tudja még a zsinatokat is mondani. A konstantinápolyi zsinattól egész a vatikániig mindet . . . Ismeri azt is, hogy mily eszmények, vágyak hevítették az ókor keresztyénységét . . .

És már mindjobban félrevonul az emberektől. Csak reggel 4 és este 7 óra tájban lehet vele találkozni erdőszélen, patak parton stb. és ekkor már fáradtan mosolyog . . .

Amint haladnak előre a napok, ő úgy görbed magába. Mintha minden egyes nap egy mázsa terhet rakna a vállaira. Sóhajtozik és egyre hajtogatja: Nincs időm.

Nem esik jól neki az étel sem és ha kedves kis lányok kirándulni hívják, az eddig oly készséges örömmel teljesített meghívást,

most fájdalmasan kesenyés mosollyal kénytelen visszautasítani. Lassan-lassan egészen magába zárkózott lesz. Megérti Horatius mondatát: *Post equitem sedet atra cura.*

Álmai is rémesek. Folyton felelteti a professzora és ő soh'sem tud. Fáradtan kel reggel; unottan nyúl a könyv után és igyekszik tanulási hangulatot kelteni magában. Ezek a válságos napok.

... És jön a kérvényezés után a hatalmas léptű szeptember. (Aki ilyenkor rossz ember.) A *disc. theol.* pótcoll. ekkor már csak csontváz és aki ránéz, csak szánakozni tud rajta. Szinte roskadoz az eddig oly hatalmas, erős termet, a magával cipelt csomagok súlya alatt, mikor lelép, illetve lekecmereg a vonatról, az iskola főhelye állomásán. Nem mer a főúton menni, a bokrok közt sompolyog és restelli, hogy most, mikor még nincs itt senki, itt tölti az időt. Az emberek ilyenkor felismerik, mosolyognak, vagy szánakoznak lelki öszszetételők szerint. — De azért csak elér a szállásáig. Az emberek csodálkozva kérdik: „Már itt?” „Jé, a tiszteletes úr is? No, ezt se hittem volna!” mondja mindentudóan az iskolaszolga...

És mégis van némi öröme is. Valahol az iskolakerti barangolásban, lát egy-egy bokrok közt bújkálót. Ösztönszerűen érzi, hogy ez csak fajrokona lehet... És tényleg... beszélgetnek... és nincs egyedül... Tanul reggeltől estig. Most már mindenki felismeri, aki eddig *disc. theol.*-nak nézte, hogy ő tulajdonképpen *disc. theol. pótcolloquendus*...

Azután elérkezik a nagy nap, a pótvizsga napja... Pár napig még felismerhető a *disc. theol. pótcoll.*, de azután lassankint e kis ismertetőjelek (u. m. öröm, gratuláció fogadás stb.) eltűnnek és csak némi halvány vonások maradnak meg...

Mind nagyobb és nagyobb számmal jönnek a „gólyák” és ha azt mondja egy már benn levő *disc. theol.*, hogy: „Már most belekezdeni öcsém a tanulásba”, meg „El ne maradj” — akkor támad csak a gyanú, hogy ez alighanem *disc. theol.*, *pótcolloquendus*. De ilyenkor már az ember nem is meri ezt a gyanúját közölni.

Szept. 15-től kezdve ez a válfaj teljesen beleolvad a *disc. theol.*-ba és csak februárban kezdődik meg újra a kiválasztódás, de ekkor csak febr. 15-ig tart. — A *discipulus theologicus* faj minden egyede könnyen válhat *disc. theol. pótcolloquendus*-sá. Épen ezért a válfajt mindig különféle egyedek alkotják. A megfigyelést ez a körülmény is nehezé teszi...

Amint látható kedves olvasóm, ezen megfigyelésemhez csak hosszas kutatás és némi tapasztalat útján jutottam el. Kis munkámat, melyet nagy fáradsággal és tudományszomjival végeztem, ajánlom az e tárggyal tüzetesen foglalkozó tudományos körök figyelmébe és ezennel leteszem a tudomány zöld posztóval borított asztalára.

Martin Miklós.

~~~~~

*Tarts ki lelkesültséged mellett, bármennyire értelmetlen is az emberek előtt.*

*Dosztojevszkij.*

## Konferenciák.

### Debrecen.

Nagy, lomha, élettelennek látszó tömegként nehezedik messze, beláthatatlan földtenger szívére, a Hortobágy ütőterére Debrecen. És mégis közelebről a lomha tömegben eleven, pezsgő élet folyik. S ez az élet ezernyi szállal fon körül és húz ezerfelé, de legerősebb mégis az, mely egy hatalmas, kolosszális épület felé vonz. Megelevenedik előttem a Collegium képe és mintha hallanám még most is üdvözlő és búcsúszavát: Isten hozott s Isten veletek! Ez a Főiskola fogadott be bennünket ebben az évben néhány napra, debreceni theologus testvéreink szeretetétől átízott falai közé. Megfoghatatlan erő szoritott össze bennünket egy kis harcos sereggé: budapestieket, debrecenieket, pápaiakat és sárospatakiakat.

Láttunk, hallottunk sokat és sokfélé. De a látottaknál talán sokkal fontosabbak a hallottak. Húzzuk alá ezt a szót. Legyünk művészek egy rövid időre és próbáljuk kivetíteni, egy képpé formálni, hogy pusztá hallás volt-e, vagy pedig több ennél?

Szebbnél-szebb és megkapó erejű, széles területet átölelő és mégis a legkisebb részletekben is elmerülő előadások hangzottak el. De ez nem volt pusztá hangzás, mert még most is előttünk áll és eszmény az akaraterős, Krisztus nyomdokában haladó theologus, aki-ben meg van az igazi szent, tiszta akarat, de egyúttal szívéből előtör az alázatos „legyen meg a Te akaratod“. S a legfőbb lelkipásztori jellemvonás, melynek meg kell lenni már a theologusban, az önzetlen, szenvedélyei felett uralkodó, még a szenvedésekben is panaszatlan jókedvű: önmegtágadás. Az így felvértezett theologusban azután fel fog ébredni az Isten és emberek iránti felelősségérzet, a kapott talentumokat gyümölcsöztetni fogja egyházunk belső megújhódására és képes lesz majd „ha az alvó tábor a nagy Király szavára hadba száll“, az Isten országáért frontra lépni és hálát adni a dicső elhivatásért. Képes lesz imádkozni a hitetlenség és a babona sötétjében élő emberekért és tud könnyörögni a külmiszióért. Imádságos lélekkel fog elmerülni a szentírásban.

És majd nem fog elmaradni a fényes eredmény, melyért Istené legyen a hála és dicsőség. Debreceni testvéreinknek pedig ez úton is köszönetet mondunk vendéglátó szeretetükért.

Indulj kicsiny sereg, légy a világ világossága és a földnek sava. „Munkára fel, munkára fel... És sorba szól az Úr szolgálóihoz: Menj és dolgozz! Menj és dolgozz!“

*Faragó György*

\*

Mint olyat, amit sajnálatosan nélkülöztünk hadd említsük meg: a bibliakörök hiányát. Reggeli istentisztelet sohasem fogja pótolni szerintünk — legyen az bármily mély s élménydús — az elmerülő és komoly bibliatanulmányozást. Ugyancsak sajnálattal láttuk a kaposvári konferencia után, hogy theologus előadóink kiszorultak a konferencia programjából. Igaz bizonyágtételeket, mik mély lelki életen

épültek s áhítatból születtek — legyenek bár kisebb tudományos értékűek — mindig szívesen fogadtunk volna.

A Theologus Szövetség gyűlésén csonka hazánk négy theológiája képviselve volt. Legtöbb képviselőt küldött Budapest és Sárospatak; a debreceniek kolloquálással voltak elfoglalva, míg Pápáról kevesen jelentek meg. Sajnos, a kolozsvári és losonci theológiák nem küldték el képviselőiket. Nem tudjuk, mily akadályokba ütközött ez, de távollmaradásukat sajnálattal vettük tudomásul.

A Theol. Szöv. közgyűlésén Dr. Baltazár Dezső püspök úr is megjelent s mondott lelkesítő és áhítatot fakasztó szavakat a gyűlés tagjaihoz. A gyűlésen Sárospatak részéről Kovács József theol. egyleti tikár tartott beszámolót a sárospataki theologus életről. A sárospataki élet a többi évek munkáihoz viszonyítva, örvendetes fejlődést mutatott. A többi theológiákhoz viszonyítva, munkásság tekintetében nem kellett szégyelni magunkat. A közgyűlést az új elnök: Kiss Sándor, a budapesti theol ifj. elnöke zárószavai rekesztették be, a Pál Ef. 4: 3—7-tel s rövid, de mély s igaz imádsággal.

Az áldásért, miben gazdagodtunk, az akarásért, mik feléledtek s a hitért, mely megerősödött, az Úr legyen áldott.

*Csathó József.*

### **Tahi.**

Mit nyertem a M. E. K. D. Sz. nyári gyűlésén? Már rég volt... De úgy tetszik nekem, mintha még mindig ott ülnék a tahii tábortűz mellett. Az esti homályban mintegy háromszáz magyar diák lelke kapcsolódott egybe az éneklés és imádság által. A tíz napig tartó, gazdag programú gyűlés záróestélye idéződik fel lelkemben. Beszámoló volt ez a gyűlésen szerettekről. Én nem voltam képes hangot adni a bennem levő akkori gondolatoknak s éppen azért most igyekszem emberi nyelven kifejezni, hogy mi volt számomra és mi még ma is a tahi diákgyűlés. Legrövidebben így fejezhetem ki: újjá születés. Gazdagodott, erősödött, sok drága értékkel nemesebbé lett a lelkem. Mik az ott szerzett drága értékek? Itt ösmerkedtem meg azzal a gondolattal, hogy a lelkészi pálya a leggöröngyösebb, de a leggyönyörűbb pálya. Ez a gondolat kiolthatatlanul gyökerezett meg szívemben és pályám kezdetén ezzel a gondolattal megbarátkozva, a Bibliából és az Istenhez való imádságból erőt merítve, nyugodtan nézek a jövő elé. Itt tanultam meg és kezdtem az Istenhez rendszeresen imádkozni. Elsajátítottam egy előadásból azt, hogy mi módon gyakorolhatjuk az igazi, keresztyén adakozást. De nemcsak elméletileg tudom, hanem szent fogadást tettem magamban, hogy gyakorolni is fogom. Hogy milyen formában, a helyszűke miatt nem írhatom le. Még sok olyan dolgot mondhatnék erről a gyűlésről, ahonnan azt írtam szüleimnek, meg találtam azt, aki után a lelkem sóvárgott, — a Krisztust. Barátaim! Jertek velem! Induljunk el a Diákszövetségbe és akkor ti is elmondhatjátok majd velem s a bölcsekkel együtt: megtaláltuk a Messiást.

*Tóth Lajos I. é. h. h.*



## Losonc.

Új élet indult meg a III. losonci konferencián. 1928 jún. 30-tól júl 2-ig zajlott le a csehszlovákiai magyar diákság III. konferenciája Losoncon, mintegy 920 résztvevő jelenlétében. A konferenciái előadásokat minden nap csoportos bibliai tanulmányozás előzte meg. Nevezetesebb gazdag tartalmú előadások Söröss Béláé: „A kálvinista elvek érvényesítése az élet különböző területein“. Dr. Aggagássy Sándor ref. lelkészé: „Mivel tartozik az intelligencia a kálvinista népnek?“ és dr. Kenessey Kálmán ógyallai csillagvizsgálóintézet igazgatójának az előadása: „Természettudományos világnézet“.

Ami különös haladást képvisel ez a konferencia a többivel szemben, az a gácsi élményben keresendő.

Július 1-én d. u. egy vicinális döcögött ki velünk Gácsra, ahol a még a jó karban levő gácsi várat tekintettük meg s ennek dísztermében, melynek dúsan aranyozott falain Magyarország vármegyéinek címerei voltak láthatók, tartottuk meg zártkörű ifjúsági gyűlésünket. A zártkörű megbeszélésen Varga Imre losonci theol., Czakó Károly szig mérnök, és Kuliffay Endre VIII. gimn. tan. ismertették a csehszlovákiai magyar diákság helyzetét. Itt történt a nagy elhatározás s a fenti élmény. A ref. diákság kezébe veszi a falusi ifjúság ügyét, megszervezik a falusi Kálvin-köröket s a ref. tanuló ifjúság is egy nagy egyesületbe tömörül. Losonc központtal A szervezkedés céljára mintegy 5.000 Kc gyűlt össze megajánlásokból egy teaestélyen. Az ügyben az ifjúság egy memorandumot terjesztett az egyetemes konvent elé, hogy az ifj. mozgalom ügyét intézményesen kezébe vegye. A XXXV. zsolttárral, a kálvinista indulóval vonultunk ki a gácsi várból.

*Ferencz Lajos.*

## Őszi bánat.

Valamit halkán susog a szél,  
Valamit sír a hulló levél.  
Szeretnék halkán én is sírni,  
Szeretnék ősszel temetkezni.

Hanttalan sírba temetkezni,  
Hogy senki meg se kérdezhesse,  
Hogy senki soha meg se tudja,  
Hogy csak az őszi szél susogja.

Hogy a feledés reám boruljon,  
Hervadó levél hulljon, hulljon,  
Hervadó levél hulljon, hulljon . . .  
Hogy a feledés reám boruljon.

*Tóth Ferenc.*

## Egyleti élet.

**A Hittanhallgatók-Egylete** f. hó 18-án tartotta alakuló gyűlését Dr. Mátyás Ernő tanár-elnök vezetése mellett. Az egylet tisztikarát a következőképen választotta meg: Elnök: Kovács József IV., alelnök: Gergely János IV., titkár: Bacsó Gyula III., jegyző: Nagy Barna II., pénztárnok: Gyüre Lajos III., könyvtárnok: Gáthy Lajos IV., iratterjesztők: Botos Ferenc II., Martin Miklós II. és Simon Béla II., bizottsági tagok: Komáromy Sándor IV., Csathó József III., Harsányi László II. és Tóth Lajos I. é. hittanhallgatók.

**Az Akadémiai Olvasó-Egylet** f. hó 18-án d. u. tartotta tisztújító alakuló gyűlését. Tanárelnököül Harsányi István örökébe Marton János theol. professzort kérte fel az egyesület. Ifjúsági elnök lett Fülöp Sándor IV. é. hh., jegyző: Komáromy Sándor IV. é. hh., pénztáros: Soltész Pál IV. é. hh., ellenőr: Fürjész Béla III. é. hh. Bizottsági tagok lettek IV-ed évről: Kovács József és Gergely János; III-ad évről: Faragó György és Rozsonday Gyula; II-od évről: Borsos István és Kovács Zoltán; I-ső évről: Técsy Béla és Jeney József

**A Főiskolai Kórus** a következőképen választotta meg tisztikarát: karelnök: Hörcsik Béla IV. é. hh., főprecentor: Gergely János IV. é. hh., alprecentor: Soltész Kálmán III. é. hh. Protokántorok lettek az I. tenorban: Kovács József IV. é. hh., a II. tenorban: Komáromy Sándor IV. é. hh., az I. bassusban: Kovács Zoltán II. é. hh., a II. bassusban: Gáthy Lajos IV. é. hittanhallgató.

**Az Akad. Torna-Egylet** folyó hó 18-án tartotta alakuló közgyűlését. Elnök: Soltész Pál IV. é. hh., alelnök: Sípos István III. é. hh., jegyző: Kovács Zoltán II. é. hh., pénztárnok: Komáromy Sándor IV. é. hh., szertárnok: Szabó Lajos III. é. hh. Választmányi tagok: Hörcsik Béla IV. é. hh., Ignácz István III. é. hh., Andrassy Ferenc II. é. hh. és Molnár Pál I. é. hh.

**A Theologusok „Bocskay” Bajtársi-Egyesülete** az 1928—29. isk. évre a következő tisztikart választotta: Vezér: Hörcsik Béla IV. é. th., alvezér: Eröss Gyula IV. é. th., nádor: Szabó Lajos III. é. th., főkincstáros: Csathó József III. é. th., kincstárör: Máthé Zoltán IV. é. th., főlövész-mester: Sípos István III. é. th., udvarnagy: Nagy Sándor IV. é. th., főíródeák: Gyüre Lajos III. é. th., főállományvezető: Nagy Bertalan III. é. th., regős és törzsfő: Komáromy Sándor IV. é. th.

**Indul a csapat...** A Hegyaljai Erő munkája már kerékvágásba igazodott, még pedig nagy reménységek közepette s e reménységek a magyar remények közös sorsától eltérőleg hittink szerint ezúttal be is teljesednek. Ezévi munkánknak szilárd keretet, megszűzi horizontot az a hatalmas *világösszejövetel (Jamboree)* szab, amelyen a földgömb több millió cserkészének tizezer képviselője fog találkozni egymással s amely összejövetelen egy őrssel mi is *képviseltetni fogjuk magunkat.* — A nemrégben Kopenhágában kivívott harmadik, majd a szintén Dániában, vívóversenyen nyert első hely (elsősorban katolikus összetételű

versenycsapatok érdemei) s a múlt nyáron a debreceni kálvinista fiúk észtországi diadalútja világversenyületben is tiszteletet parancsoló eredményeket jelentettek a magyarság ügyének. A jövő nyári londoni monstre-összejövetelen tehát már mi is bekapcsolódunk az új magyar ifjúságnak ebbe a példátlan lendületébe. S a magyar diadalért útnak induló ötszáz ifjú között hisszük, hogy a mi hetünk is számottevő erőt fog jelenteni. De mi nem üzünk személyi kultuszt. Mi nem csupán olimpikonjainkat képezzük ki versenynivóra, hanem *egész csapatunkat odafejlesztjük*, hogy minden egyes fiunk első osztályú cserkész legyen. S majd ebből a bőven rendelkezésre álló s az ijón idegként feszülő készütségű egész seregből választjuk ki az indulás előtt *a hét legeslegjobbát*, primos inter pares. Így e nemes verseny eredményeképen egyrészt hét sárospataki fiú jut ki e sokszeres cserkészszakadalomba tapasztalatszerzés végett, másrészt az előkészítő munka alatt a csapatnak majdan itthonmaradó többsége is olyan „készütség“ re tesz szert, hogy nem lesz paródia (mint manapság sokszor) s lény résen és lény készen cserkészjelszavak.

— Reményeink megvalósulását szolgálja, hogy munkánkba bekapcsolódott *Szabó Károly* (Kari bá') a Főiskola új testnevelő tanára is, aki Budapestről mint az I. cserkészkerület vezetőtiszteje búcsúzott el, hogy az ott oly magas megbízással méltányolt munkakésziséget ezután nekünk szentelje. Fegyelmet parancsoló biztos magatartása, cserkésztudása, nólás tiszta jókedvben felszabaduló fiatalosága biztosítja munkánk értékét. Isten hozta közénk! — Vállalkozásunk

anyagi oldalát illetőleg: bizunk múlt nyári Bakony balatoni táborunk *záróünnepélyének* kereteiben rendezendő nagy *tavaszi cserkésznapunkban*, megalakulás előtt álló *fűvőszenekarunk* műveszi sikereiben s a jó Istennek és minden cserkészbarátnak megértő *segítségében.* (Lali bá').

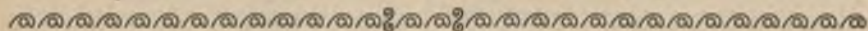
**Az Erdélyi Önképzőkör** a múlt iskolai év végén megválasztott ifj. elnök: Harsányi György VIII. o. t. elnöklete alatt tisztikarát a következőképen választotta meg: titkár: Bakos Zoltán VIII. o. t., jegyző: Hegyi József VIII. o. t., főpénztárnok: Héthy Lajos VIII. o. t., főkönyvtáros: Révay Zoltán VIII. o. t., sakk és ping-pong biz. elnök: Tatár Lajos VIII. o. t., al-pénztárnok: Fidler István VII. o. t., alkönyvtárnok: Kovács Zoltán VII. o. t., sakk és ping pong bizottsági tagok: Bárczay Tibor és Sáfár István VIII. o. tanulók, Farkas István és Kádas János VII. o. tanulók. A tanárelnökségre az ifjúság közóhaja folytán Novák Sándor tanár urat, a VIII. o. osztályfőnökét s magyar tanárát kérte fel a vezetőség, aki ezt sokoldalú elfoglaltsága dacára is volt szíves elfogadni. Megtisztelő szeretetéért ezúton is hálás köszönetet mondunk.

**A Főgimnáziumi Sportkör** szept. 8-án tartott közgyűlésén tisztikarát a következőképen alakította meg: tanárelnök: Szabó Károly főiskolai tornatanár. Ifj. elnök: Bukovinszky Béla VIII. o. t. Al-elnök: Medgyessy Sándor VII. o. t. Titkár: Sáfár István VIII. o. t. Pénztáros: Majoros István VIII. o. t. Szerző: Bányay József VIII. o. t. Alszerző: Kádas János VII. o. t. Jegyző: Bakos Zoltán VIII. o. t. Aljegyző: Papp



László VII. o. t. Választmányi tagok: Gáspár Géza VIII. o. t., Horváth Zoltán VIII. o. t., Boros Gyula VII. o. t., Thuróczy Sándor VII. o. t., Gaál Elek VI. o. t., Marton János VI. o. t., Koncz Imre V. o. t., Szánthó Géza V. o. t. A labdarúgó szakosztály vezetője: Sipos János VIII. o. t., intézője: Lovas Gyula VII. o. t., az athlé-

tikai szakosztály vezetője: Szónok Béla VIII. o. t., a tornaszakosztály vezetője: Barkóczy László VII. o. t., az úszószakosztály vezetője: Kovács Zoltán VII. o. t. Az egylet szept. 9-én házi úszóversenyt rendezett, 23-án pedig a tanítóképző intézet csapatával ellenfootballmérkőzést tartott.



## Hirek.

### *Előfizetési felhívás!*

44. évfolyamunk megkezdésekor szeretettel üdvözljük olvasóinkat. Egy levél végén mondjuk ezt, mert az izzó, együtt töltött nyár után őszi ködbe vész a szülők és gyermekek egymástkereső tekintete. Ugy-e milyen öröm, ha ebben az őszi ködbe belecsilingelnek a lelkítavaszban élő gyerekek kúsza, fekete betűharangocskái? Ugy-e nem idegenek ezek a hangok azoknak sem, akik nem vérszerinti szülői a mai pataki diákgenerációnak, hanem még annál is többek: szellemi örökhagyói. Öreg pataki diákok! csak egymással, vagy örökseitekkel is akartok találkozni? És Ti, magyar Diáktestvéreink, akikhez eljutnak betűink, fogadjátok-e a messziről látogatót?

Akik szeretnek minket és várják leveleinket, adják ezt tudunkra a félévi 2 P, egész évi 4 P. előfizetésével. Akik ezt nem szándékoznak megtenni, azokat kérjük lapunk visszaküldésére.

**Fodor Géza,** akire még mint pataki diákra, majd hitoktatóra jól emlékszünk, f. hó 16 án 28 éves korában szívbajban elhunyt. Az Alma Mater fiainak résztvevő gyásza, de mindenekfölött az Úr vigasztaló kegyelme enyhítse szeretteinek fájalmát!

**Korniss Gyula** államtitkár Finkey Ferenc koronaügyész helyettes tár-

saságában a gimnáziumi internátus ügyében folyó hó 27-én főiskolánkat meglátogatta.

**Theológiánkon** Zsiros József ondi lelkész, lapunk volt felelős szerkesztője, prófétai lelkesedéssel kezdte meg az ó szöv.-i tanszéken előadásait. A próféták Küldője tegye eredményessé munkáját!— A rendszeres theol.-i tanszékre az igazgató-tanács dr. Vasady Béla pápai professzort ajánlja az egy-

házkertületi közgyűlésnek rendes tanárrá való megválasztásra. Maxis szeretettel várjuk! — A *theologusok száma* 73, ebből elsőéves 27 (1 leány), másodéves 20, harmadéves 15, negyedéves 11. — *Alapvizsgára* (f. hó 13--15-én) 16-an állottak. Jelesek: Bacsó Gyula, Ferencz Lajos és Hubay Lajos; jós: 5, elégséges 4, három hónap múlva javítóvizsgát tehet 3 és osztályt ismételt 1.

**Évmegnyitó ünnepélyen** f. hó 10-én a 63. dics. éneklése és Szabó Zoltán h. theol. tanár imádsága és bibliamagyarázata után dr. Mátyás Ernő akad. és közigazgató tartott mély évnnyitó beszédet közének után pedig Urbán Barna gimn. és B. Szücs Ferenc főiskolai tanárok olvasták székfoglaló értekezésüket: „A modern fizika ki alakulása és főbb problémái“, illetőleg „Művészet és dilettantizmus a zenében“ címen. Az értekezéseket Janka Károly főiskolai gondnok úr köszönte meg s ugyanő mondott az előljáróság nevében a tanári karhoz és az ifjúsághoz lelkes buzdító beszédet, amelyben különösen a diákszolidaritást, a felelősségérzetet, egymás jóra nevelését ajánlotta figyelmünkbe. Az ünnepség a Himusszal ért véget.

**Főgimnáziumunkban** Szabó Károly foglalta el a nyugalomba vonult Kiss Elek örökét, a testnevelő tanári állást. Kívánunk hosszú, áldásos munkásságot! — Az I. osztály okt. 1. után, egy új helyettes tanári állás betöltésével párhuzamos lesz.

**Páhy Ignác** ny. főszolgabíró, a mai pataki diákok iránti szeretetét az által kívánta megbizonyítani, hogy az Akad. Torna Egyletnek 100 P-t küldött, hogy annak évi kamatával a modern pentatlon

versenyben legtöbb pontot szerző ifjú jutalmaztassék. Ez úton is fogadja a nemes szívű adományozó, a nagylelkű diákbárát az ifjúság meleg köszönetét!

**Értesítés és felhívás.** A Pataki Diákok Országos Szövetsége *f. évi október hó hatodikán* tartandó alakuló gyűlésére a meghívók szétküldettek. Miután nem volt módunk arra, hogy minden volt pataki diáknak a nevét és címét felkutasuk, ez uton is tudomására hozzuk minden volt pataki diáknak, hogy a P. D. O. Sz. alakuló gyűlése *f. évi október hó 6-án* lesz megtartva a világháborúban hősi halált halt pataki diákok második emléktáblájának leleplezési ünnepével kapcsolatban d. e. 10 órai kezdettel. Ez uton is szeretettel hívunk meg minden volt pataki diákot ezekre az ünnepségekre, illetve amennyiben személyes megjelenésükben akadályozva volnának, ez úton is kérjük, hogy jelentsék be a Szövetségbe való belépési szándékukat a főiskola közigazgatói hivatalánál. Az elszállásolás, illetve az ünnepségekkel kapcsolatban rendezendő közebeden való részvétel iránti igényt kérjük *szeptember hó 30-ig* szintén bejelenteni sziveskedjenek. Sárospatak, 1928 szeptember hó 20-án *Dr. Mátyás Ernő* akad. és közigazgató.

**A Körus** ezéven, sőt már a P. D. O. Sz. nek megalakulásakor a megvalósulás stádiumába kívánja juttatni karmesterének és tanárnökének, B. Szücs Ferencnek még a mult isk. évben fölvetett nagyszerű elgondolását: t. i. a szenior-osztály megszervezését. A cél az hogy egyfelől alkalmat adjon a volt pataki diákok — illetve kórustagoknak a legszebb multú diákegyesületben való aktiv további

részvételre, másfelől, hogy a Kórus állandó tehetséges és lelkes tagokkal meggyarapodva már az ezévi debreceni országos dalosversenyen az öt multja szerint megillető tisztességes helyet elfoglalhassa. Az alapszabálytervezet már készül; adja Isten, hogy a nagyszerű terv az akadályokon diadal-maskodjon!

**Kápláni vizsgát** tett folyó hó 25—27-én 20 végzett theologus. Jelesek: Darányi Lajos, S. Nagy Lajos, Szabó Gyula, Szakall János, jó 12, elégséges 4. **Elhelyezkedésük:** Arday László Szirma, Bagócsy Lajos Cigánd, Császár József Montpellier (stipend.), Csontos László Rimaszombat, Darányi Lajos főiskolai szénior, Gecse Endre Olmütz (katona), Kigyósy Dezső Vadna, Mikes Zoltán Poroszló, Mikola István Heves, Nagy József Olmütz, B. Nagy Lajos Abaújvár, S. Nagy Lajos Abaújszántó, Nyitray Béla Sárospatak, Nyitray Dezső (katona), Papp Géza Munkács, Perjéssy László Mezőcsát, Szabó Gyula Edimburgh (stip.),

Szakall János Kampen (stip.), Tóth Albert Bodroghalom, Varga János Sátoraljaujhely.

**A papi vizsgán** folyó hó 27-én jeles oklevelet nyert 3, jót 2, elégségest 1. Elhelyezkedésük: Benke Kálmán Ond. Erdélyi Zoltán Beregszász, Janka Géza Cigánd, Nagy József Miskolc, Oláh István Sárospatak, Széplaky Gyula Hanva.

**A P. D. O. Sz.** nek programmtervezetéből különös örömmel idézzük: „alig végezhet jobb munkát, mint ha megíratja a pataki főiskola történetét, különös tekintettel a szellemtörténeti szempontokra“.

**A konviktusban** 322 diák étkezik, ebből gimn. 271, theologus 51, tehát a létszám az előző évi után ismét gyarapodott.

**Előfizetéseiket beküldték** május-junius hónapban: Silinszky Lajos (Carteret) 5 P, Egry László (Sátoraljaujhely) 2 P, László Ferenc (Budapest) 4 P, Kocsis Endre (Szerencs) 4 P, Elek József (Sajó-báony) 4 P.



„Féljétek és dicsőítsétek az Istent!“

Jel. 14., 7.

---

**Kiadja: a főiskolai Ifjusági Egylet.**

**Kiadóhivatali főnök: Gáthy Lajos IV. é. hh.**



---

# Czeisler Izidor

## divatárúháza

### Sárospatak

(a Kossuth Lajos-utcán)



Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kötöttárúk, illatszer, pipere, férfi- és női fehérneműk.

---

# Csicsery József

## cserépkályhaüzeme

### Sárospatak

mely Zemplénavarmegyében  
a legrégebb és legnagyobb.  
∴ Alapított 1802-ben ∴

Készít a sárospataki legfinomabb tűz-  
álló kaolinból a legújabb modern stil-  
ben és kivitelben mindenféle színben  
és nagyságban cserépkályhákat, kan-  
dallókat és takarektűzhelyeket. - To-  
vábbá ócska kályhajavítások. átra-  
kások vidéken is gyorsan és pon-  
tosan eszközöltetnek

Kályhámért 10 évi Jótállást vállalok  
Olcso árak! Előzékeny kiszolgálás!

A m. kir. Koronaárség szállítója!

Cim:

Csicsery József, kályhás  
Sárospatak

Kitüntetve Budapesten 1920-ban.

# Koncz Ferenc

## angol és francia cipész

### Sárospatak,

(a református templomközben)

!!!

Megrendelésre készít elsőrendű  
férfi és női cipőket, csizmákat,  
varrott és szegezett talppal a leg-  
egyszerűbbtől a legfinomabb ki-  
vitelig, melyekből állandó raktára  
is van, csakis elsőrendű anyagból,  
szolid árak mellett. Javítások gyor-  
san és gondosan eszközöltetnek.

---

# MOLNÁR

## JÓZSEF

### ÚRI ÉS NŐI

# FODRÁSZ

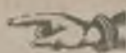
## SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref.  
egyház épületében.)

**Pontos kiszolgálás**

**Diákság részére  
kedvezményes árak!**

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!



Joggal mondja az angol:  
**'Time Is Money'**  
(Az idő pénz.)

**FONTOS** Önnek, hogy  
tudja a pontos  
időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat**  
3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis  
**megbízhatóan pontos órája.**



Órák, mindennemű ékszerek, dísztárgyak, **valódi**  
**ezüst evőkészletek kedvező részlet-**  
**fizetési feltételek mellett** kaphatók.

**Spitz Pál**

órák és ékszerész, **Sárospatak.**  
Vidékre **választékot** készséggel küldök!!  
**Varrógépek** és eredeti **Steyer Vaf-**  
**fenrad kerékpárok** gyári raktárral

*Fodrász-*

*és borbélymunkák*

*legpontosabban eszközöletnek*

*Sárospatak.*

☞ *a Patikaközben.* ☞

*Dobozy István*

*a diákság felkarolt borbély és fodrász-*  
*mesterének modern műtermében.*

40 év óta áll fenn

id. **Szepessy István**  
**sütődéje.**

Sárospatak legrégebb, legked-  
veltebb péküzlete.

Minden nap friss

**péksütemények,**  
fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.